

Uchwała Nr 24 2023/2024

Warszawskiej Rady Seniorów m. st. Warszawy  
(kadencja październik 2023 - kwiecień 2024)  
z dnia 10 kwietnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Standardów warszawskich rad seniorów

Warszawska Rada Seniorów, na podstawie § 2 Statutu Warszawskiej Rady Seniorów, stanowiącego załącznik do Uchwały nr LXXXVI/2829/2023 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z 31 sierpnia 2023 r. zmieniającej uchwałę w sprawie utworzenia Warszawskiej Rady Seniorów, zajęła stanowisko w sprawie Standardów warszawskich rad seniorów.

§ 1

Warszawska Rada Seniorów przyjmuje stanowisko w sprawie Standardów warszawskich rad seniorów stanowiące załącznik nr 1.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza Przewodniczącej Warszawskiej Rady Seniorów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Warszawskiej Rady Seniorów



Małgorzata Żuber-Zielicz

## W TROSCE O JAKOŚĆ DZIAŁANIA WARSZAWSKICH RAD SENIORÓW

### Warszawska specyfika

Warszawa jest metropolią i stolicą z ustawowo wyodrębnionymi dzielnicami, których utworzenie jest obowiązkowe a kompetencje określone. Biorąc to pod uwagę, a także odwołując się do dziesięcioletnich doświadczeń Warszawskiej Rady Seniorów (WRS) standardy będą brały pod uwagę problemy i potencjały miasta jak również przyjętą przez Miasto w 2023 r. Politykę senioralną.

Warto zaznaczyć, że Warszawa wprowadziła większość systemowych instrumentów polityki senioralnej wykorzystywanych przez wojewódzkie miasta jak: m.in.: uchwalenie warszawskiej Polityki senioralnej, stworzenie miejskiego ośrodka wspierającego seniorów Centrum Aktywności Międzypokoleniowej, wspierane przez miasto czasopismo adresowane do starszych mieszkańców, organizowanie dużego konkursu wyróżniającego miejsca przyjazne seniorom, czy wprowadzanie innowacji społecznych obejmujących seniorów.

Źródłem standardów była dla nas Polityka senioralna m. st. Warszawy. Tworząc standardy warszawskich rad seniorów opieraliśmy się na analizie naszej dziesięcioletniej działalności. Korzystaliśmy także z nielicznych, dostępnych wzorów<sup>1</sup>, uwzględniając jednocześnie specyfikę warszawskich rad oraz ich zasoby i osiągnięcia.

### Adresaci standardów

Standardy te adresowane są do działających w Warszawie rad seniorów, czyli Dzielnicowych Rad Seniorów oraz Warszawskiej Rady Seniorów. Dotyczą tego na co mają bezpośredni wpływ, a więc: jakości ich pracy, sprawnego zarządzania pracami rady, kompetencji społecznych przedstawicieli tych rad, wskaźników docierania do środowisk seniorskich, sprawności administracyjnej, umiejętności planowania działań i ewaluacji ich efektów, gotowości do uczenia się i wprowadzania nowych rozwiązań, organizacji dyżurów czy rzetelności i profesjonalizmu w prowadzeniu spraw starszych mieszkańców.

Standardy adresowane są także do władz Warszawy, zarówno miasta jak i dzielnic, w takim zakresie jak: wywiązywanie się z ustawowych obowiązków w obszarze polityki senioralnej, stwarzanie warunków niezbędnych do rozwoju samorządu senioralnego, wspieranie rad i ich finansowanie, odpowiednia obsługa ich funkcjonowania, zapewnianie niezbędnej pomocy prawnej oraz eksperckiej, czy profesjonalizacja i zaangażowania kadr polityki senioralnej.

Trzeci obszar to wymagania wyższych standardów, dotyczących: nieobowiązkowego dobrego współdziałania rad seniorów z władzami miasta i dzielnic na rzecz dobra wspólnego, realizowania wspólnych innowacyjnych inicjatyw, czy wspólnego uczestnictwa w sieciach współpracy. W takich standardach mieszczą się organizowane w Warszawie doroczne Fora środowisk senioralnych, czy Warsztaty warszawskich rad seniorów.

### Definicja standardów

Standardy warszawskich rad seniorów to określone przez samorząd seniorów podstawowe wymagania i zasady, które rady seniorów zobowiązują się realizować i oczekują ich realizacji przez władze Miasta i Dzielnic. Odnoszą się one do warunków w jakich powinny funkcjonować rady, do jakości ich funkcjonowania a także kultury organizacyjnej i stylu współpracy w celu lepszego zaspokojenia potrzeb i oczekiwań starszych mieszkańców Warszawy.

### Cele standardów

**Celem głównym** wyznaczenia standardów jest rozwój samorządności senioralnej w Warszawie oraz wsparcie funkcjonujących rad seniorów.

### Cele szczegółowe wyznaczenia standardów to:

1. Zapewnienie warunków umożliwiających lepsze funkcjonowanie warszawskich rad seniorów,



2. Podniesienie jakości pracy warszawskich rad seniorów i poprawa zarządzania radami, Wyrównywanie nierówności między dzielnicami w zakresie polityki senioralnej i jakości pracy rad seniorów;
3. Skoordynowanie działań na rzecz starszych mieszkańców Warszawy,
4. Bardziej efektywna realizacja miejskiej polityki senioralnej,

## **Standardy Warszawskich Rada Seniorów**

### **Obszary standardów**

Standardy warszawskich rad seniorów proponujemy określić w siedmiu obszarach, dążąc do zapewnienia:

1. Sprawnego i stabilnego funkcjonowania administracyjno-organizacyjnego;
2. Finansowania działalności warszawskich rad seniorów;
3. Sprawnego systemu informacji senioralnej,
4. Wsparcia edukacyjnego, naukowego i szkoleniowego działalności rad seniorów;
5. Komunikacji i współpracy z władzami miasta, wykonawczą i uchwałodawczą;
6. Integracji środowisk senioralnych i rozwijanie aktywności międzypokoleniowej;
7. Promocji rad seniorów i budowania ich pozytywnego wizerunku.

#### **Standard 1. Sprawne i stabilne funkcjonowanie administracyjno-organizacyjne**

- 1) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów dbają o zapewnienie ciągłości funkcjonowania rad seniorów, umożliwiające ich stały rozwój, przekazywanie wiedzy organizacyjnej oraz realizację wytyczonych kierunków działań, w tym kontynuowanie współpracy z otoczeniem;
- 2) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów dbają o podnoszenie jakości zarządzania w obszarze polityki senioralnej w tym, zarządzania wiedzą oraz zasobami ludzkimi i finansami;
- 3) Warszawskie rady seniorów pracują aktywnymi metodami i organizują pracę zespołową powołując stałe i doraźne zespoły;
- 4) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów dbają o rozwijanie kultury organizacyjnej rad seniorów oraz współpracujących z nimi komórek Miasta i Dzielnic;
- 5) Miasto/Dzielnica zapewnia stałe pomieszczenie na działalność rady seniorów z niezbędnym wyposażeniem;
- 6) Miasto/Dzielnice zapewnia tablice informacyjną w widocznym miejscu na bieżące informacje o działaniach rady seniorów;
- 7) Jest wyznaczona osoba z Miasta/Dzielnicy do bieżącej współpracy z radą seniorów;
- 8) Obok tablic na froncie budynku Urzędu Miasta/Dzielnicy jest tablica: „Warszawska Rada Seniorów/ Rada Seniorów Dzielnicy ... (na wzór istniejącej tablicy „Rada Seniorów Dzielnicy Ursynów”;
- 9) Miasto/Dzielnica prowadzi stacjonarny punkt informacji dla seniorów (na wzór punktu w Dzielnicy Bemowo z jasno określonymi zadaniami, z miłą, przyjazną i kompetentną obsługą);
- 10) Warszawskie rady seniorów określają kierunki działań (priorytety) na całą kadencję i tworzą zgodne z nimi swoje plany roczne;
- 11) Rady seniorów przygotowują sprawozdanie roczne, uwzględniające realizację rocznego planu i przedstawiają ten dokument władzom (odpowiednio Miasta/Dzielnicy);
- 12) Miasto/Dzielnica tworzy warunki, aby rady seniorów mogły mieć stały dyżur w miejscu dostępnym dla osób starszych;
- 13) Rada seniorów prowadzi stały dyżur dla mieszkańców;
- 14) Miasto/Dzielnica zapewnia radzie seniorów potrzebną pomoc prawną;

#### **Standard 2. Finansowanie działalności warszawskich rad seniorów**

- 1) Miasto/Dzielnica planuje i konsultują z radą seniorów roczny budżet przeznaczony na finansowanie jej działań w zakresie Polityki senioralnej;
- 2) Miasto/Dzielnice finansują delegacje członków warszawskich rad seniorów;
- 3) Miasto/Dzielnice finansują działania związane z promocją rad seniorów (np. druk ulotek, folderów, plakatów);
- 4) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów opracowują pilotaże Senioralnego Budżetu Obywatelskiego uwzględniającego projekty na rzecz starszych mieszkańców;
- 5) Miasto/Dzielnice wprowadzają i finansują granty na inicjatywy senioralne;



- 6) Rady seniorów starają się o pozyskiwanie dodatkowych środków na działalność senioralną spoza budżetu Miasta/Dzielnic;
- 7) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów zabiegają o finansowe wsparcie sektora prywatnego dla projektów związanych z poprawą jakości życia starszych mieszkańców;

### Standard 3. **Sprawny system informacji senioralnej**

- 1) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów tworzą i rozwijają miejski systemu informacji senioralnej;
- 2) Miasto/Dzielnice przekazują radom seniorów informacje o ważnych miejskich wydarzeniach;
- 3) Miasto/Dzielnice przekazują radom seniorów informacje o funkcjonowaniu komórek i instytucji publicznych zajmujących się sprawami starszych mieszkańców;
- 4) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów inicjują działania wspierające samotnych seniorów i zapewniają dotarcie do nich z informacjami m.in. poprzez: spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, placówki służby zdrowia, parafie;
- 5) Miasto/Dzielnice gromadzą i przetwarzają informacje o sytuacji oraz potrzebach starszych mieszkańców i udostępniają je radom seniorów;
- 6) Miasto /Dzielnice przekazują radom seniorów informacje o ofertach kierowanych do starszych mieszkańców;
- 7) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów opracowują materiał z informacjami o podstawach funkcjonowania rad seniorów;
- 8) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów opracowują informatory/poradniki adresowane do seniorów w formie drukowanej i cyfrowej;
- 9) Rady seniorów przekazują informacje władzom Miasta/Dzielnicy na temat swojej działalności i o potrzebach seniorów;

### Standard 4. **Wsparcie edukacyjne, szkoleniowe i naukowe działalności rad seniorów**

- 1) Miasto/Dzielnice przedstawiają radom seniorów projekt rocznych działań wspierających edukacją ustawiczną seniorów w formule uczenia się przez całe życie (lifelong learning) ze wskazaniem miejskich podmiotów, które będą wspierać rozwój wiedzy i umiejętności starszych mieszkańców;
- 2) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów rozwijają różne formy edukacji obywatelskiej starszych mieszkańców, jak również planują i organizują potrzebne działania edukacyjne, w tym szkolenia kierowane do członków rad seniorów;
- 3) Miasto/Dzielnice szkolą osoby, które pracują z osobami starszym w zakresie polityki senioralnej i komunikowania się z seniorami;
- 4) Miasto/Dzielnice organizują wspólne szkolenia dla urzędników i przedstawicieli rad seniorów w zakresie rozwiązywania problemów Polityki senioralnej (tzw. wspólna profesjonalizacja kadr, forma, która miała miejsce podczas tworzenia dokumentu Polityka senioralna m. st. Warszawy);
- 5) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów działają na rzecz wykorzystania społecznego i intelektualnego potencjału osób starszych
- 6) Miasto/Dzielnice współpracują z radami seniorów na rzecz podnoszenia jakości szkoleń senioralnych m.in. poprzez badanie potrzeb szkoleniowych, możliwość ich praktycznego zastosowania czy wprowadzanie certyfikatów ukończonych szkoleń;
- 7) Miasto/Dzielnice prowadzą badania potrzeb i problemów starszych mieszkańców;
- 8) Miasto/Dzielnice prowadzą analizy i badania dotyczące stanu zdrowia warszawskich seniorów;
- 9) Miasto/Dzielnice prowadzą badania ewaluacyjne dotyczące efektów działań na rzecz seniorów;
- 10) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów dbają o rozwijanie umiejętności przedstawicieli rad seniorów związanych z zarządzaniem;
- 11) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów dbają o możliwość wymiany doświadczeń i dobrych praktyk z innymi gminami i powiatami w zakresie polityki senioralnej;
- 12) Miasto/Dzielnice zapewniają radom potrzebne wsparcie merytoryczne, w tym niezbędną pomoc ekspercką;
- 13) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów dbają o wzmacnianie kompetencji społecznych przedstawicieli warszawskich rad seniorów;
- 14) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów i uczelniami dbają o upowszechnianie najnowszej wiedzy w zakresie problematyki osób starszych i polityk senioralnych;



15) Warszawska Rada Seniorów organizuje coroczne wydarzenia edukacyjne: Forum Środowisk Senioralnych, Warsztaty warszawskich rad seniorów, Seminarium rad seniorów;

#### **5. Komunikacja i współpraca z władzami miasta, wykonawczą i uchwałodawczą**

- 1) Miasto/Dzielnice przestrzegają wartości Polityki senioralnej m.st. Warszawy jak m.in.: podmiotowość, godność i prawa człowieka, równość i niedyskryminacja jak również określonych w tym dokumencie zasad jak m.in.: partycypacja obywatelska, otwartość i dostępność instytucji, pomocniczość czy samorządność;
- 2) Dokumenty Miasta/Dzielnic związane z polityką senioralną (takie jak np. plany, programy, polityki czy raporty) konsultowane są z radami seniorów na wszystkich etapach ich powstawania i współtworzone z nimi (co miało miejsce przy tworzeniu warszawskiej polityki senioralnej);
- 3) Uchwały rady Miasta/Dzielnic dotyczące mieszkańców są kierowane są do wiadomości warszawskich rad seniorów;
- 4) Korespondencja do burmistrzów dzielnic w sprawach, które dotyczą seniorów przesyłane są również do wiadomości rad seniorów, która mają wtedy możliwość wyrażenia opinii, konsultacji czy pomocy w rozwiązywaniu problemów;
- 5) Na posiedzenia komisji Rady Warszawa/Rad Dzielnic zapraszani są przedstawiciele rad seniorów z możliwością zabierania głosu;
- 6) Wydziały Dzielnic (najczęściej spraw społecznych i zdrowia) wysyłają do rad seniorów newslettery z informacjami o nadchodzących wydarzeniach w celu ich promocji w środowiskach senioralnych;
- 7) Miasto/Dzielnice wyznaczają osoby/zespoły do koordynowania polityki senioralnej i obsługi rad seniorów;
- 8) Rady seniorów zapraszają na swoje posiedzenia przedstawiciele władz Miasta/Dzielnic;
- 9) Miasto/Dzielnice tworzą warunki do spotkań warszawskich rad seniorów i ich zespołów w formie kontaktów bezpośrednich oraz online;
- 10) Miasto/Dzielnice dbają o to, aby przedstawiciele rad seniorów mieli poczucie wpływu na decyzje dotyczące starszych mieszkańców miasta;
- 11) Miasto/Dzielnice współpracują z radami seniorów w realizowaniu rekomendacji Polityki senioralnej m. st. Warszawy i koordynacji tej polityki;
- 12) Miasto/Dzielnice konsultują z przedstawicielami rad seniorów zlecenie zadań organizacjom pozarządowym na rzecz starszych mieszkańców Warszawy;
- 13) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów rozwijają innowacyjne instrumenty Polityki senioralnej (m.in.: organizacyjne, kadrowe, finansowe, prawne);
- 14) Miasto/Dzielnice odnoszą się w ustawowym terminie do stanowisk i inicjatyw uchwałodawczych rad seniorów;
- 15) Miasto/Dzielnice współpracują z radami seniorów w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych;
- 16) Miasto/Dzielnice współpracują z radami seniorów w zakresie zwiększania aktywności zawodowej osób starszych i wspierania ich przedsiębiorczości;
- 17) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów wspierają działania gospodarcze, które odpowiadają na potrzeby osób starszych i rozwijają srebrną gospodarkę;
- 18) Miasto/Dzielnice zgodnie z Polityką senioralną planują oferty kulturalne, rekreacyjne i sportowe z uwzględnieniem: potrzeb osób starszych oraz udziału seniorów w kształtowaniu tych ofert;

#### **6. Integracja środowisk senioralnych i rozwijanie aktywności międzypokoleniowej**

- 1) Rady seniorów organizują w środowiskach senioralnych cykliczne wydarzenia polegające na wspólnym, aktywnym spędzaniu wolnego;
- 2) Rady seniorów organizują dla swoich członków spotkanie integracyjne m.in. z okazji świąt i rocznic, czy nowej kadencji, zapraszając na te wydarzenia przedstawiciele władz;
- 3) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów wspierają klubową aktywność seniorów także poza formami pomocy społecznej;
- 4) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów tworzą okazje do integrowania się warszawskich liderów senioralnych;
- 5) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów wspierają aktywność seniorów w Miejscach Aktywności Lokalnej (MAL-ach);

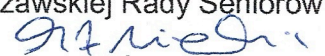


- 6) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów zgodnie z założeniami Polityki senioralnej działają na rzecz budowania miasta przyjaznego osobom w każdym wieku i wzmocnienia integrację międzypokoleniową;
- 7) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów działają na rzecz rozwijania innowacyjnych form aktywności międzypokoleniowej m.in. poprzez tworzenie nowych Centrów Aktywności Międzypokoleniowej;
- 8) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów tworzą w ważnych kwestiach i problemach wymagających rozwiązania międzysektorowe, interdyscyplinarne zespoły Polityki senioralnej;
- 9) Rady Seniorów współpracują z Radami Młodzieży w realizacji działań na rzecz mieszkańców i rozwoju miasta;
- 10) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów działają na rzecz aktywnego udziału seniorów w samorządach warszawskich osiedli;
- 11) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów wzmocniają wpływ seniorów na rozwój miasta i zgodnie z rekomendacją Polityki senioralnej zapewniają „warunki do realnego wpływu osób starszych na rozwój miasta” oraz tworzenia „rozwiązań, które mają na względzie wspólne dobro wszystkich mieszkańców”;
- 12) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów działają na rzecz rozwijania wolontariatu senioralnego w formach dostosowanych do potrzeb i oczekiwań seniorów;

## 7. Promocja rad seniorów i budowanie ich pozytywnego wizerunku.

- 1) Miasto/Dzielnice wprowadzają na swoich stronach internetowej zakładkę „Warszawa/Dzielnica senioralna” zawierającą ważne informacje dla starszych mieszkańców i zapewniają jej obsługę;
- 2) Rada seniorów posiada swoją stronę internetową z zakładkami dotyczącymi najważniejszych zagadnień a także profil na serwisie społecznościowym Facebook;
- 3) Miasto we współpracy z Warszawską Radą Seniorów organizuje ogólnomiejskie wydarzenia promujące samorząd seniorów, w tym konkurs „Miejsce Przyjazne Seniorom”, „Olimpiadę Seniorów” i „Dni Warszawskiego Seniora”
- 4) Przedstawiciele rad seniorów są zapraszani do ciał konsultacyjnych - społecznych powoływanych w mieście (jak np.: Rady d.s. Kobiet; czy Rady ds. Edukacji);
- 5) Przedstawiciele rad seniorów otrzymują informacje o ważnych wydarzeniach w mieście/dzielnicy a przedstawiciel seniorów jest witany na spotkaniach sesjach rady dzielnicy i Miasta zgodnie z procedencją;
- 6) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów emitują spoty informujące o wydarzeniach senioralnych;
- 7) Miasto promuje warszawskie rady seniorów w środkach komunikacji miejskiej;
- 8) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów prowadzą kampanie społeczne promujące samorząd seniorów i dbają również o to, aby informacje na ten temat ukazywały się w asie lokalnej;
- 9) Miasto/Dzielnice we współpracy z radami seniorów zapewniają dotarcie do administratorów budynków mieszkalnych z informacją dotyczącą samorządu seniorów;
- 10) Rada Warszawy i Rady Dzielnic zapraszają przedstawicieli warszawskich rad seniorów na spotkania swoich komisji;
- 11) Miasto/Dzielnice informują swoich partnerów o samorządzie seniorów i włączają ich do działań na rzecz starszych mieszkańców.

Trudno przecenić prekursorskie opracowanie Stowarzyszenia Aktywności Obywatelskiej Bona Fides z 2017 r. pt. „Standardy rad seniorów” – (porównaj <https://www.bonafides.pl/wp-content/uploads/2017/12/Standardy-27.12.17.pdf> (Dostęp z 23 III 2024 r.) oraz późniejszą publikację: Grzegorz Wójkowski, Iwona Nowak, Anna Nawrot, Wojciech Hrynaszkiewicz, Skuteczna rada seniorów. Narzędzie wspomagające wdrożenie standardów funkcjonowania gminnych rad seniorów, 2018

Przewodnicząca  
Warszawskiej Rady Seniorów  
  
Małgorzata Żuber-Zielicz